

Octavian Goga

POEZII

Octavian Goga

TABEL CRONOLOGIC

POEZII

LITERA
București
2018

CUPRINS

<i>Tabel cronologic</i>	5
-------------------------------	---

POEZII (1905)

Rugăciune	21
Plugarii	23
Noi	25
Oltul	27
Casa noastră	30
Apostolul	33
Dascălul	35
Dăscălița	37
Bătrâni	39
Reîntors	40

Departa	43
Dorința	45
Zadarnic	47
De-o să mor	48
În codru	49
Dimineața	51
Pe înserate	53
De la noi	54
Cântăreților de la oraș	56
Sara	58
Lăutarul	59
A murit... ..	61
La groapa lui Laie	62
Cântece (I-VI)	64
Pribeag	68
Pace	69
Cade-o lacrimă	70
Singur	71
Părășiți	72
Ruga mamei (fragment)	73
Zadarnic	75

La stână	76
Toamna	77
Copiilor (I-II)	78
Părăsit	80
Despărțire	81
Învins	82
Solus ero	83
Noapte	85
Clăcașii	88
Așteptare	92

NE CHEAMĂ PĂMÂNTUL (1909)

<i>Fecunditas</i>	97
Prăpastie	99
Cântecele mele	102
Înviere	104
Cosașul	107
Portret	109
De demult... ..	110
Colindă	112
Un om	113

Zile rele	116
Graul pâinii	118
Cain (1907).....	120
O țară știu (1907)	122
În munți	124
Prima lux	126
Cantorul Cimpoi	129
Străinul	131
Mi-a bătut un moș la poartă... ..	133
Scrisoare	134
Lăcaș străbun... ..	135
Ion Crâșmarul	138
Acasă	140
Nepotrivire	141
Asfințit	142
Carmen	144
O rază	146
Iubirea mea	149
Fior	150
Noi ne-ntâlnim	151
Rapsodie	152

Trandafiri	154
Ești singură	155
Sufletul	156
A fost odat'	157
Revedere	158
Răsună toaca... ..	159
Cântece (I-VI)	160
Moș Crăciun	163
Sonet	164
Sonet	165
E sărbătoare	166
Tempora... ..	167
Frumoasa cea din urmă	169
Poezie	174

CÂNTECE FĂRĂ ȚARĂ (1916)

Fără țară	179
Așteptare	181
Pajurei cu două capete	182
Țara mea de suflet	184
Sângele	185

În pacea mută	187
10 Mai 1915	188
Atunci	190
Portretul	191
Trenurile	194
Apostolul	195
<i>Flamma mundi</i>	196
În mormânt la Argeș	197
Bal la palat	198
Pribeag străin	200
Latinitatea strigă din tranșee	202
Neutralul	203
Unui orb (cu prilejul bătailor de flori de la București)	205
Lupul	206
Boboteaza	207
Trecea convoiul mortuar	208
Aducerile-aminte	209
În suflet simt o teamă cum s-așterne (traducere din Al. Petöfi)	210
Lui Petöfi	212
Unui scriitor vândut	213

Noapte (I-III)	214
Doi frați	216
Pribeag	217
Hora valurilor (I-II)	218
Poveste (1914)	220
Sufletul (după Ada Negri)	222
<i>Dies illa</i> (d-lui I. Al. Brătescu-Voinești)	225

POEZII
(1901)

RUGĂCIUNE

Rătăcitor, cu ochii tulburi,
Cu trupul istovit de cale,
Eu cad neputincios, stăpâne,
În fața strălucirii tale.
În drum mi se desfac prăpăstii,
Și-n negură se-mbracă zarea,
Eu în genunchi spre tine caut:
Părinte, orânduie-mi cărarea!

În pieptul zbugciumat de doruri
Eu simt ispitele cum sapă,
Cum vor să-mi tulbure izvorul
Din care sufletul s-adapă.
Din valul lumii lor mă smulge
Și cu povața ta-nțeleaptă,
În veci spre cei rămași în urmă,
Tu, Doamne, văzul meu îndreaptă.

Dezleagă minții mele taina
Și legea farmecelor firii,
Sădește-n brațul meu de-a pururi
Tăria urii și-a iubirii.
Dă-mi cântecul și dă-mi lumina
Și zvonul firii-ndrăgostite,
Dă-i raza soarelui de vară
Pleoapei mele ostenite.

Alungă patimile mele,
Pe veci strigarea lor o frânge,
Și de durerea altor inimi

Învață-mă pe mine-a plânge.
Nu rostul meu, de-a pururi pradă
Ursitei maștere și rele,
Ci jalea unei lumi, părinte,
Să plângă-n lacrimile mele.

Dă-mi tot amarul, toată truda
Atâtor doruri fără leacuri,
Dă-mi viforul în care urlă
Și gem robiile de veacuri.
De mult gem umiliții-n umbră,
Cu umeri gârbovi de povară...
Durerea lor înfricoșată
În inimă tu mi-o coboară.

În suflet seamănă-mi furtună,
Să-l simt în matca-i cum se zbate,
Cum tot amarul se revarsă
Pe strunele înfiorate;
Și cum sub bolta lui aprinsă,
În smalț de fulgere albastre,
Încheagă-și glasul de aramă:
Cântarea pătimirii noastre.

PLUGARII

La voi aleargă totdeauna
Truditu-mi suflet să se-nchine;
Voi singuri străjuți altarul
Nădejzii noastre de mai bine.
Al vostru-i plânsul strunei mele,
Creștini ce n-aveți sărbătoare,
Voi, cei mai buni copii ai firii,
Urziți din lacrimi și sudoare.

Cu mila-i nesfârșită, cerul
Clipirii voastre-nduioșate
I-a dat cea mai curată rază
Din sfânta lui seninătate.
El v-a dat suflet să tresară
Și inimă să se-nfioare,
De glasul frunzelor din codru,
De șopot tainic de izvoare.

În coapsa grăitoarei miriști
Devreme plugul vostru ară;
E primăvară pe câmpie,
Și-n ochiul vostru-i primăvară.
Blând tainele vi le desface
Din sânu-i milostiva glic,
Căci toată floarea vă cunoaște
Și toată frunza ei vă știe.

Purtați cu brațele-amândouă
A muncii rodnică povară,
Subt strălucirea-nlăcrimată
A dimineților de vară.

Și nimeni truda nu v-alină,
Doar bunul cerului părinte,
De sus, pe frunte vă așază
Cununa razelor lui sfinte.

A voastră-i jalea cea mai mare,
A voastră-i truda cea mai sfântă,
Stăpânul vitreg vă lovește,
Când cerul bine-vă-cuvântă.
Dar dacă-n schimbul pâinii voastre,
Piticul vă plătește fiere,
Îndurător v-ascultă Domnul
Și vă trimite mângâiere.

Când doarme plugul pe rotile,
În pacea serilor de toamnă,
La voi coboară Cosânzeana,
A visurilor noastre doamnă.
Vin crai cu argintate coifuri
Și-n aur zânele bălaie:
Atâta strălucire-ncape
În bietul bordeiaș de paie.

Frați buni ai frunzelor din codru,
Copii ai mândrei bolți albastre,
Sfințiți cu roua suferinții
Țărâna plaiurilor noastre!
Din casa voastră, unde-n umbră
Plâng doinele și râde hora,
Va străluci odată vremii
Norocul nostru,-al tuturoră.

A mea e lacrima ce-n tremur
Prin sita genelor se frânge,
Al meu e cântul ce-n pustie
Neputincioasa jale-și plânge.
Ci-n pacea obidirii voastre,
Ca-ntr-un întins adânc de mare,
Trăiește-nfricoșatul vifor
Al vremilor răzbunătoare.

NOI

La noi sunt codri verzi de brad
Și câmpuri de mătăasă;
La noi atâția fluturi sunt,
Și-atâta jale-n casă.
Privighetori din alte țări
Vin doina să ne-asculte;
La noi sunt cântece și flori
Și lacrimi multe, multe...

Pe boltă, sus, e mai aprins,
La noi, bătrânul soare,
De când pe plaiurile noastre
Nu pentru noi răsare...
La noi de jale povestesc
A codrilor desigur,
Și jale duce Murășul,
Și duc tustrele Crișuri.

La noi nevestele plângând
Sporesc pe fus fuiorul,
Și-mbrățișându-și jalea plâng
Și tata, și feciorul.
Sub cerul nostru-nduioșat
E mai domoală hora,
Căci cântecele noastre plâng
În ochii tuturoră.

Și fluturii sunt mai sfoși
Când zboară-n zări albastre,
Doar roua de pe trandafiri
E lacrimi de-ale noastre.

Iar codrii ce-nfrățiți cu noi
 Își înfioară sânul
 Spun că din lacrimi e-mpletit
 Și Oltul, biet, bătrânul...

Avem un vis neîmplinit,
 Copil al suferinții,
 De jalea lui ne-au răposat
 Și moșii, și părinții...
 Din vremi uitate, de demult,
 Gemând de grele patimi,
 Deșertăciunea unui vis
 Noi o stropim cu lacrimi...

OLTUL

Mult iscusita vremii slovă
 Nu spune clipa milostivă
 Ce ne-a-nfrățit pe veci necazul
 Și veselia deopotrivă...
 Mărită fie dimineața
 Ce-a săvârșit a noastră nuntă,
 Bătrâne Olt! – cu buza arsă
 Îți sărutăm unda cărunță.

În cerățuia ta de apă
 Dorm cântecele noastre toate
 Și fierbe tănuita jale
 A visurilor sfărâmate.
 Tu împletești în curcubeie
 Comoara lacrimilor noastre,
 Și cel mai scump nisip tu-l duci
 În vadul Dunării albastre.

La sânul tău vin, în amurguri,
 Sfloase, fetele fecioare,
 Și dimineața vin neveste
 Cu șorțul prins în cingătoare –
 Și vin păstori cu gluga albă,
 Din fluier povestindu-și dorul –
 Și câte cântece și lacrimi
 Nu duce valul, călătorul...

Drumeț, bătut de gânduri multe,
 Ne lași atât de greu pe noi,
 Îmbrățișându-ne câmpia,
 Te uiți adesea înapoi.

Așa domol te poartă firea,

Căci duce unda-ți gânditoare:

Durerea unui neam ce-așteaptă

De mult o dreaptă sărbătoare.

Demult, în vremi mai mari la suflăt,

Erai și tu haiduc, moșnege,

Când domni vicleni jurau pe spadă

Să sfarme sfânta noastră lege;

Tu, frate plânsetelor noastre

Și răzvrătirii noastre frate,

Urlai tăriilor amarul

Mâniei tale-nfricoșate.

Cum tresăreau încremenite,

În jocurile lor buiestre,

Oștiri cu coifuri de aramă

Și roibi cu aur pe căpestre

Când la strigarea ta de tată

Grăbeau din codri la poiene,

Strângând săcuri la subțioară,

Feciorii mândrei Cosânzene.

Zdrobită-n praf, murea arama,

Și codrul chiotea, viteazul;

Iar tu, frăține, mare meșter,

Biruitoar frângeai zăgazul

Și, mbujorându-te la față,

Treceai prin văile afunde,

Încovoindu-ți îndărătnic

Mărețul tău grumaz de unde.

Slăvite fărmituri a vremii,

De mult v-am îngropat văleatul...

Neputincios pari și tu astăzi –

Tă-a-ncins cu lanțuri împăratul.

Ca unda ta strivită, gemem

Și noi, tovarășii tăi buni,

Dar de ne-om prăpădi cu toții,
Tu, Oltule, să ne răzbuni!

Să verși păgân potop de apă

Pe șesul holdelor de aur;

Să piară glia care poartă

Înstrăinatul nost' tezaur;

Țarina trupurilor noastre

S-o scurmi de unde ne-ngropară

Și să-ți aduni apele toate –

Să ne mutăm în altă țară!

CASA NOASTRĂ

Trei pruni frățini, ce stau să moară,
 Își tremur' creasta lor bolnavă,
 Un vânt le-a spânzurat de vârfuri
 Un pumn de fire de otavă.
 Cucuta crește prin ogradă,
 Și polomida-i leagă snopii...
 - Ce s-a ales din casa asta,
 Vecine Neculai al popii!...

De pe pereții-ngălbeniți
 Se dezlipește-n pături varul,
 Și pragului îmbătrânit
 Începe-a-i putrezi stejarul;
 Iar dacă razele de soare
 Printre șindrile facu-și cale,
 Văd sporul pânzei de păianjen
 Și-nfiorate mor de jale.

Cum dorm acum de mult pierdute
 Sub vreascurile stinse-a vetrii
 Poveștile-nșirate seara
 De-atâtea cuscre și cumetri;
 Cum tremură cenușa aspră,
 Ce-nfiorați îmi par cărbunii;
 De vraja care-o mai păstrară
 Din câte povesteau străbunii...

Înfipt în meșter-grindă, iată-l,
 Răvașul turmelor de oi;
 Și reagul lui de crestături

Se uit-arât de trist la noi.
 Îmi duce mintea-n alte vremi
 Cu slova-i binecuvântată –
 În pragul zilelor de mult
 Parcă te văd pe tine, tată.

Și parc-aud pocnet de bici
 Și glas stăruitor de slugă –
 Răsare mama-n colțul șurii,
 Așază-ncet merindea-n glugă...
 Înduioșată, mă sărută
 Pe părul meu bălan, pe gură:
 „Zi Tatăl nostru seara, dragă,
 Și să te porți la-nvățătură!“ ...

Și uite-mi trec pe dinainte
 În rânduri-rânduri toate cele:
 Orașul înnegrit de fumuri
 Și toate plânsetele mele.
 Cum m-am făcut apoi cuminte
 Cu vremea ce înainta,
 Și m-am trezit pe nesimțite
 Că-mi zice satul: „Dumneata...“

Și câtor strigături la joc
 Țineam cu glasul meu ison,
 De câte ori am spus povestea
 Lui Alexandru Machidon.
 Și ca un cântec, cum s-a stins
 Frumoasa mea copilărie –
 Și dragostea de două veri
 Cu fata popii Irimie...

Cu valul vremilor ce curg
 Atâtea cântece s-au dus,
 Și valul vremilor ce curg
 Atâtea cântece-a răpus...